

Inleiding

Het jubileumboek van Schaakvereniging Paul Keres ligt voor u! Wij nemen u graag even mee in wat er na dit voorwoord te vinden is, en hoe het tot stand is gekomen. De club heeft geen uitgebreide traditie rondom jubilea. In 2001 is een jubileumblad over 25 jaar Paul Keres Bulletins verschenen en in 2002 is er een verlaat jubileumfeest geweest en dat was het dan wel. Eigenlijk werd toen alleen het bestaan van de naam Paul Keres gevierd, want de club stamt van 1968. Onze club heette toen Utstud en in 1975 vond alleen een naamswijziging plaats: daarover leest u alles in dit boek. Utstud was zelf een fusieclub en met de nodige daadkracht zouden we de oprichtingsdatum tot 1910, de ontstaansdatum van de grootste van de drie donoren, Stukken & Schijven, terug kunnen voeren. Wij houden het bij 1968.

Dit oprichtingsjaar heeft nooit gemonst tot een jubileum, misschien omdat jubilea burgerlijk werden gevonden of er gewoon niet aan gedacht werd of, het meest waarschijnlijk, het allemaal teveel werk leek. Zo lui zijn we niet en in 2017, toen de halve eeuw naderde, leek het ons een goed idee om de geschiedenis in kaart te brengen. Een $7 \times 7 = 49$ -boek zou het worden. Er bleek nog veel op zolders te liggen, veel betrokkenen van toen zijn nog steeds in beeld en het maken van boeken is in het digitale tijdperk toch niet zo moeilijk meer.

Tenminste, dat dachten we! Het bleek een heel werkje, het verwerken van kilometers ruw materiaal tot een boek. Van 2018 belandden we zelfs in 2019. We vragen hier overigens niet om medelijden, het

was een erg leuk proces en we zijn zeker tevreden over het resultaat.

De club heeft een licht nomadisch leven geleid, waardoor we het verhaal in clublokalen konden indelen: de club heeft geresideerd in Chez Bébé; de School voor de Journalistiek; Sporthal Hoograven; de Oude Remise; de Nieuwe Remise; De Sjuut en het Utrechts Stedelijk Gymnasium. Anno 2019 spelen we in de Noteboom, op twee steenworpen afstand van Chez Bébé. We wilden periodiseren en dat elk van deze clublokalen een aantal jaar beslaat kwam goed uit. Een keuze die prima uitpakte want de lokalen drukten een stempel op het clubgebeuren en er was meestal een specifiek tijdsbeeld te herkennen. Zo zien we kritiese publikaties in de SvdJ, wordt er schaaktechnisch gezwoegd in beide Remises en staat er veel fotomateriaal bij het USG.

Tussen deze periodes zijn themahoofdstukken te vinden: onze ereleden Kees Vreeken en Jan Poppelaars hebben bijna de hele geschiedenis meegemaakt en verdienen een apart plekje. Schaakcafé het Ledig Erf was voor velen een tweede clublokaal of zelfs een tweede huis en heeft daarom ook een eigen hoofdstuk. De naamswijziging van Utstud naar Paul Keres had heel wat voeten in de aarde en was interessant en omvattend genoeg voor een aparte plek. En dan is er nog The Bishop from Brooklyn, een studie naar een studie met de nodige onderzoeksjournalistiek. En met uniek materiaal!

Primaire bron voor de inhoud waren de clubbladen: we hadden immers “het beste clubblad van Nederland” volgens meerdere niet-Keresianen. In deze eeuw

heeft de website geleidelijk de functie van het clubblad overgenomen: bij de laatste hoofdstukken is de site een belangrijke bron. Daarnaast hebben diverse (oud-) leden het nodige aangeleverd. Als redactie hadden we de zware 'eclectische' taak om uit al het moois -er heeft altijd veel schrijftalent in de club gehuisd- keuzes te maken. In de bulletins stonden natuurlijk veel schaakpartijen en -stellingen. Voor de geschiedschrijving zijn ze misschien van minder belang, maar we zijn tenslotte schakers en ze waren te leuk om niets mee te doen. Per hoofdstuk is er een combinerubriek van de periode en eveneens hebben leuke partijen een plekje gekregen, vergezeld van veel diagrammen om de luie lezer te dienen.

Soms is er een overlap met het Jubileumblad uit 2001, een geslaagd werk dat zich met de naam 'jubileumuitgave van Paul Keres Bulletin' bescheiden presenteerde.

Het bevat, naast overgenomen artikelen uit PKB's, een aantal aardige, speciaal voor het blad geschreven stukjes. Wij verwijzen naar dit materiaal met 'Jub25'.

Wij hebben tijdens onze zoektocht in ons enthousiasme meer materiaal verzameld dan in een toch kloek boek als dit bleek te passen. Er waren zoveel interessante zaken dat we meerdere jubileumboeken hadden kunnen vullen. Wat afgefallen is zullen we op www.paulkeres.nl plaatsen.

Wij wensen u veel leesplezier! Aanrader is om het in etappes tot u te nemen, maar als we één ding geleerd hebben van ons spitwerk dan is het wel dat zoiets geen zin heeft: een Keresiaan laat zich niet sturen. Mocht u iets aantreffen dat een reactie oproept: voor vragen, opmerkingen en complimenten kunt u terecht bij één van de schrijvers Bert Both, Jan Jaap Janse en Niels Ondersteijn.

De redactie aan het werk (foto Suzanne van der Marel)

Inhoudsopgave

1	Studentensozen		p. 8
2	Utstud	<i>(1968-1975)</i>	p. 20
3	Een nieuwe clubnaam, Paul Keres		p. 46
4	School voor de Journalistiek	<i>(1975-1982)</i>	p. 56
5	Kees Vreeken		p. 98
6	Sporthal Hoograven	<i>(1982-1985)</i>	p. 110
7	The Bishop from Brooklyn		p. 124
8	De Oude Remise	<i>(1985-1989)</i>	p. 136
9	Ledig Erf		p. 154
10	De Nieuwe Remise	<i>(1990-2001)</i>	p. 176
11	Jan Poppelaars		p. 210
12	De Sjuut	<i>(2001-2014)</i>	p. 218
13	Utrechts Stedelijk Gymnasium	<i>(2014-2018)</i>	p. 264
14	De Noteboom		p. 290

Vermengen van de drie bloedgroepen I

Jeroen van Meerwijk

De verschillen tussen de verenigingen waren groot met de (toen nog) vrijgevochten Veritijnen en de Corpsleden bijeen. Jeroen stipt het in een fraai artikel in Jub25 aan onder de titel ‘Incidenteel studentengekibbel’. We nemen dit deel graag over.

Stamboombesef

Een verdergaande samenwerking in de jaren vijftig in de Utrechtse Studenten Sport Stichting bracht de schakers op een idee: dat kunnen wij ook. Na veel vijven en zessen fuseerden midden jaren zestig de clubjes van Veritas, Unitas en het Corps, onder de naam Utstud. De meisjes van UVSV schaakten niet en bij SSR was het edele spel weer eens een zachte dood gestorven.

Nog één keer stak de oude hokjesgeest de kop op: enkele Unitas-mensen wilden wel een gezamenlijke onderlinge competitie, maar bedongen dat er voor de externe competitie een apart Unitas-team zou worden ingeschreven. Al gauw liepen de sterkste Unitas-spelers over naar het gezamenlijke eerste team en het Unitas-team loste vanzelf op.

“De doodklap (...) werd op een typisch studentikoos-rommelige wijze per ongeluk uitgedeeld”

De ‘bloedgroepen’ binnen het CDA zijn aanzienlijk taaier. Met een natte vinger zou ik zeggen: de fanatiekste bewaarders van de zuivere bloedlijnen zullen meestal wel geen goede schakers zijn, eerder dammers, of nog erger: bridgers.

De doodklap voor het aparte Unitas-team werd op een typisch studentikoos-rommelige wijze per ongeluk uitgedeeld.

Utstud speelde in die tijd in het toen nog splinternieuwe Chez-Bébé. (Het trefcentrum op het pas opgeleverde studentenflat-complex aan de IBB.

“niet komen opdagen bij een thuiswedstrijd heeft alleen ons kluppie ooit geflikt”

Het Unitas-team was precies gelijk geëindigd met een ander team en er moest een beslissingswedstrijd komen. De organisatie van dit treffen had de wedstrijdleader van de SGS toegewezen aan Utstud. De secretaris had vergeten deze boodschap door te geven en de mannen van het Unitas-team verkeerden in zalige onwetendheid. Zij speelden alleen extern en kwamen nooit op de clubavond. Mocht u denken dat de geschiedenis van Paul Keres hooguit een blunder zou bevatten van 8-0 wegens niet opkomen bij een uitwedstrijd; dit geval was werkelijk uniek: niet komen opdagen bij een thuiswedstrijd heeft alleen ons kluppie ooit geflikt.

Na de fusie ontstonden binnen enkele studentenverenigingen opnieuw schaak clubjes, die het bekende kwakkelbestaan hervatten. Bij het Corps werd zelfs de oude naam (Lasker) weer gevoerd en deed men net of er nooit een fusie geweest was. Met de gebundelde krachten was de fusieclub, Utstud genaamd, in no time doorgedrongen tot de eerste klasse.

UTSTUD I bundelt krachten

Gijs van Breukelen, Utstud-nieuws okt '73

Anton Rosmüller van Caïssa, Tom Caljé van Lasker en Bert Buisman van SenS zitten gebroederlijk bij elkaar. Een sterk team dat een jaar later door import van het sterke SC Utrecht, in 1971 landskampioen, nog meer aan kracht wint. In het oktobernummer van '73 meldt Gijs de reden van hun overgang.

Utstud I start met overwinning

Op de valreep wordt het eerste team, waarvoor toch al ruim voldoende gegadigden waren, nog versterkt met een drietal spelers van Utrecht, die niet akkoord konden gaan met hun plaatsing bij die club. Den Ouden, van Kleef en Perrenet vormen zeker een belangrijke aanwinst, maar het is wel jammer dat spelers als Caljé en van Beek, die vorig

seizoen het heel behoorlijk deden, nu niet eens meer in het eerste kunnen spelen. Een gevolg is wel dat het tweede team nu ijzersterk is en zonder meer moet gaan promoveren.

Het inspireert Gijs in hetzelfde nummer tot een overzicht incl. staafdiagram met de persoonlijke scores van Utstud I tot dan.

5 Jaar UTSTUD I.

<u>scores van Utstud I:</u>	1968/69	33 uit 70	(47 %)
	1969/70	36 uit 70	(51 %)
	1970/71	38½ " 70	(55 %)
	1971/72	46 " 90	(51 %)
	1972/73	55 " 90	(61 %)

totaal 208½ uit 390 (53½ %)

topscorers van Utstud I:

1968/69	Driedonks & v. Breukelen	(4½ uit 7)
1969/70	Caljé & Lehr	(5 " 7)
1970/71	Gommers	(5½ " 7)
1971/72	Vennix	(5½ " 7)
1972/73	Jongepier & v. Breukelen	(6½ " 9)

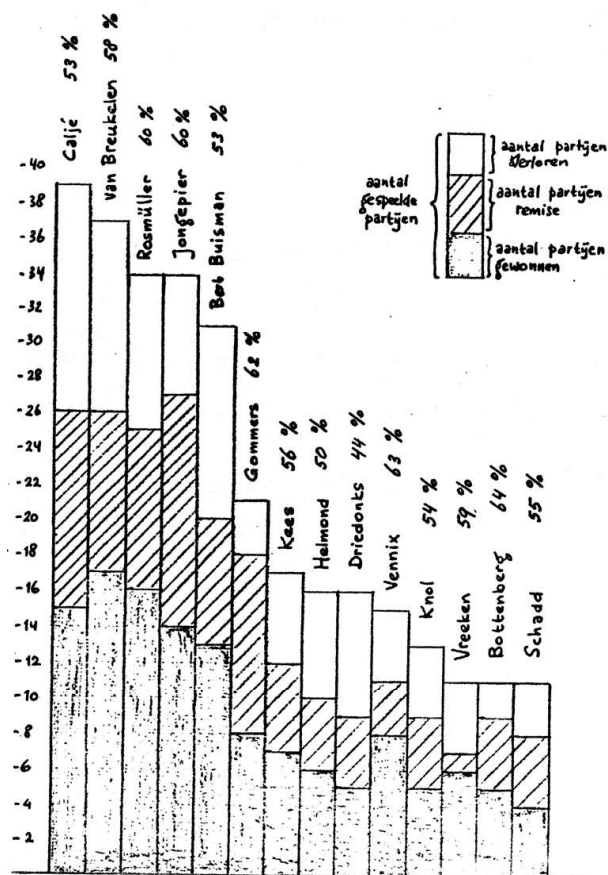
trouwste spelers van Utstud I:

Caljé	39 wedstrijden (d.i. alle !)
v. Breukelen	37 "
Rosmüller	34 "
Jongepier	34 "
B. Buisman	31 "

meeste winstpartijen: v. Breukelen 17 gewonnen

meeste remisepartijen: Jongepier 13 remises

<u>goede scores:</u>	van Beek	71 % (7 partijen)
	Bottenberg	64 % (11 ")
	Vennix	63 % (15 ")
	v. Riel & Lehr	62½ % (8 ")
	Gommers	62 % (21 ")
	Rosmüller & Jongepier	60 % (34 ")

Combinaties van Utstud

De antwoorden staan op pagina 298.

1 Philip du Chattel - Pieter Jongepier

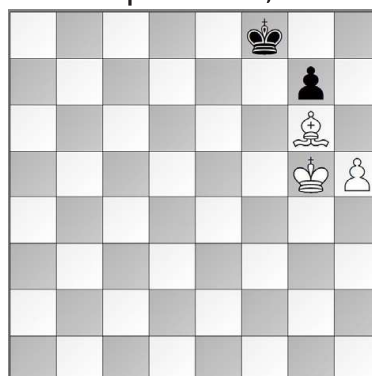
OKU, 1974

zwart wint

4 Guus Rol - eindspelstudie

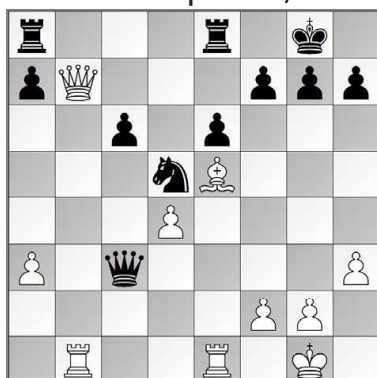
eindspelstudie, 1973

hoe wint wit?

2 Tom Caljé - Gijs van Breukelen

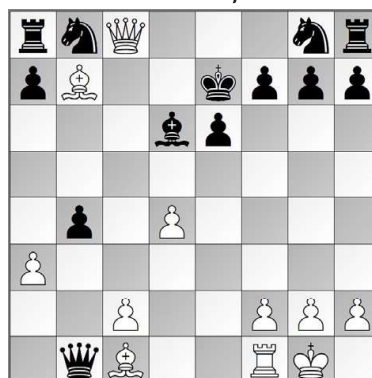
interne competitie, 1973

wat gebeurt er na 23. Lb8 Taxb8?

5 AGM van Dijk - Anton Rosmüller

onbekend, 1972

zwart wint

3 Kees Vreeken - Jaap v/d Tuuk

OKU, 1974

wit wint

6 Engelbert Valstar - Guus Rol

Studentenkampioenschap Utrecht 1973

hoe wint zwart?

“What has Paul Keres to do with rats?”

Jan Jaap Janse

Zoals het bestuur in 1975 kenbaar maakte, is de voortleving van de naam Paul Keres ‘gewaarborgd’. Jan Jaap beschrijft enkele recente anekdotes over Paul Keres als clubnaam, vooral in het buitenland een erg bekende speler.

En hoe werkt dat verder, als club heten naar iemand die in de schaakwereld overbekend is, maar niet voor de gemiddelde Nederlander? Zo af en toe krijgt het bestuur wel eens een brief of mail aan ‘de heer Keres’. In de krant zijn we wel eens Utrecht genoemd, omdat zij niet aan sponsornamen (!) doen.

Heel leuk was een mail uit 2004. Ik kreeg van ene Luis uit Mexico de volgende vraag: “Hello, I’m studying the Moller Attack and I’ve seen that Paul Keres was an expert and dedicated a lot of study to it so, since you are part of a chess club that carries his name I wanted to know if you have any information on this line. Any analysis would be appreciated.”

En altijd leuk als je een Est tegen het lijf loopt: in Wijk aan Zee werd mijn Paul Keres-shirt gekocht door een

opgewonden Est, die het in het Paul Keres-museum in Tallinn zou hangen (hopelijk wel gewassen).

In Gibraltar was het dit jaar weer raak, de Estse arbiter trok bijna mijn shirt uit. Wij beseffen niet altijd dat Paul Keres in Estland is wat Johan Cruijff hier is, en dan maal tien. In datzelfde Gibraltar was de reactie van toernooidirecteur Stuart Conquest het mooiste. Hij zag mijn Paul Keres I-shirt, waarop zowel de naam ‘Paul Keres’ als een rat (van café Derat) staat. Dat is een knipoog van Jan Breukelman naar de soms ontbrekende rattigheid van ons vlaggenschip. Conquest vatte het heel anders op: “What has Paul Keres to do with rats?” En inderdaad, juist een gentleman als Paul Keres roept enkel positieve associaties op. De keuze voor de clubnaam in 1975 was een goede!

Jan Jaap in actie in zijn Paul Keres-rattenshirt (foto Harry Gielen)

Het ontstaan van de KNSB-beker

Henk Korvinus, PKB mrt '78

Naast de externe is er de net opgezette KNSB-bekercompetitie. Henk vertelt over het ontstaan over de KNSB-beker en over hoe ver en opgeklopt het is. Jarenlang is het enthousiasme bij onze topspelers om aan de bekeravontuur deel te nemen ivm de uitwedstrijden laag gebleven.

In '76 begon de KNSB in navolging van haar grote broer de KNVB met 't instellen van een Bekercompetitie. Evenals bij voetbal trachtte men 't voor de toeschouwers aantrekkelijk te maken.

Probleem no 1: Hoe kom je aan toeschouwers? werd opgelost door een team slechts uit 4 man te laten bestaan zodat de rest van de club kon gaan kijken. Probleem no 2: Hoe maak je het aantrekkelijker dan een gewone partij schaak? werd opgelost door het tempo op 35 zetten in 1 uur en 3 kwartier te bepalen, hierna volgt een kleine pauze (thee drinken, toespraak van de trainer etc.) en uitvluggeren. Oh wat zou 't in grote getale opgekomen publiek smullen. Ook Paul Keres schreef in: een dergelijk festijn wou

zij zich niet laten ontlopen.

Dat was 2 jaar geleden. In de tweede ronde "uit" tegen Overschie. Bekenden met 't fenomeen lieten het op Helmond na afweten. Nu ik 't zelf heb meegemaakt zeg ik: niet ten onrechte! De bekercompetitie wordt net als de SGS-kompetitie op de clubavonden gespeeld. Op vrijdag 24 februari traden we aan in een achterafzaaltje van wijkgebouw "Overschie" [...]

A.v.d.Weij - J.v.d.Herik 0-1

F. Helmond - D. Smit 0-1

J. Schot - A.v.Dieren 1-0

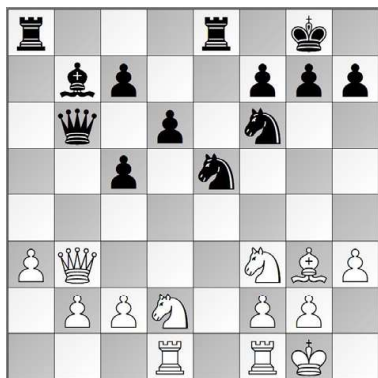
H. Korvinus - A v.d. Giessen 0-1 1-3

Midden in de nacht gingen we huiswaarts: het bekeravon(d/t)uur was voorbij.

Alles komt terug, maar 't is niet meer wat 't geweest is.

Dame terugslaan

Over Henk Korvinus wist Harrie Boerkamp nog een aardige anekdote uit de externe op te rakelen.

De witspeler speelde **17.Dxb6**. Henk was aan het wandelen, kwam terug bij het bord en sloeg de dame terug, heel stoer met een hand in de zak, terwijl hij nog stond, drukte de klok in en ging toen zitten om het even te noteren.

Hij was echter van de kant van de tegenstander aan komen lopen en had **17...c5xb6!?!?** uitgevoerd. De tegenstander wees hem daar fijntjes op en Henk moest de zet **17...c4** doen. Na **18.Dxb7** was het niet heel spannend meer.

Een slechte beurt voor Paul Keres en LSG

Harrie Boerkamp, De Bolster

Belanghebbende Utrechtters spioneerden bij ons en dienden een protest in bij KNSB-competitieleider De Bolster. Harrie Boerkamp stuurde hem desgevraagd zijn geheel neutrale versie. Met een doorslagje dat hij bewaard heeft voor het jubileumboek.

De teamleider van ons tweede team heeft mij gevraagd u een kort verslag te sturen van de wedstrijd Paul Keres II - LSG II op 26-4-80 vanuit mijn hoedanigheid als wedstrijdleider.

Nelnu, de wedstrijd begon om ongeveer half twee, omdat het enige bestuurslid met de sleutel pas om één uur arriveerde.

al heel snel (ik schat na een uur of anderhalf uur) waren er twee remises gevallen, 1-1 dus.

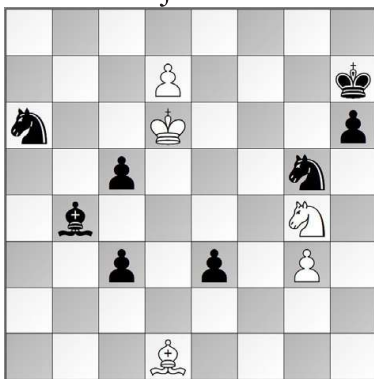
In de periode tussen drie en half vier was er weliswaar vrij veel overleg tussen de twee teamleiders en hun eigen spelers maar er gebeurde daarmee niets onreglementair, hoogstens was het wat rumoerig in de zaal.

Het exakte wedstrijdverloop in die periode kan ik me met geen mogelijkheid meer herinneren; wel weet ik dat op een gegeven moment aan de nog spelende borden overal remise werd overgenomen, waardoor de stand 5-5 werd. De wedstrijd was toen afgelopen om, ik schat, half vier, kwart voor vier.

al met al wilde ik samenvatten dat de wedstrijd weliswaar kort, misschien een beetje laf, maar beslist geen onreglementair verloop heeft gehad.

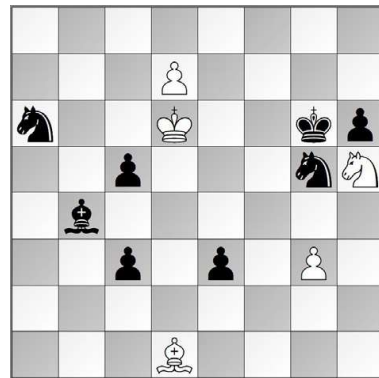
Bert Both

‘Deze moeten jullie kennen’, zei Jaap terwijl hij een stelling opzette, ‘deze is geweldig. Waar staat die looper ook alweer? Ja, dit moet hem zijn.’

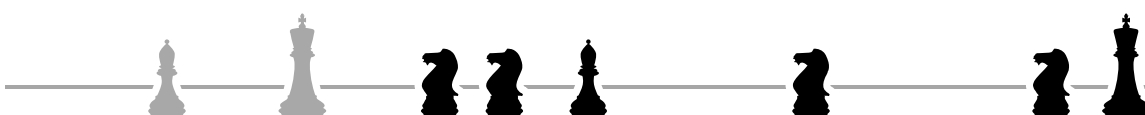
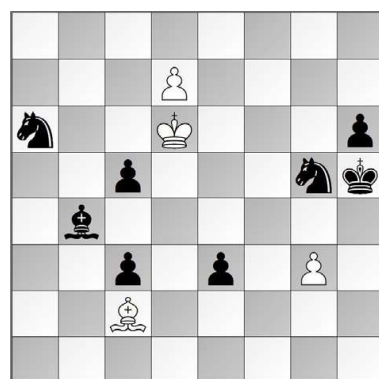

Alle suggesties werden door Jaap weerlegd en het begon ze te lang te duren. Alleen Bart tuurde nog verbeteren. Na een kwartier gaf Jaap het begin.

1...Kg7 2.Ph5+ Kg6 hielp Jaap verder.

3...Kxh5

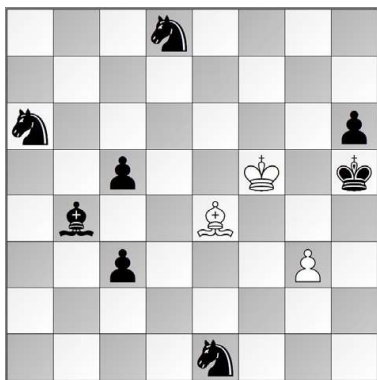
‘Ik zie iets’, zei Bart en promoveerde tot dame.

4.d8D Pf7+ 5.Ke6 Pxd8 6.Kf5

‘Kijk, er dreigt Ld1 en op e2 komt Le4 e1D en mat op f3!’

‘Dat is niet het hele verhaal’. Terwijl Jaap de zetten uitvoerde riep Frans al ‘Paard!’ uit.

6...e2 7.Le4 e1P

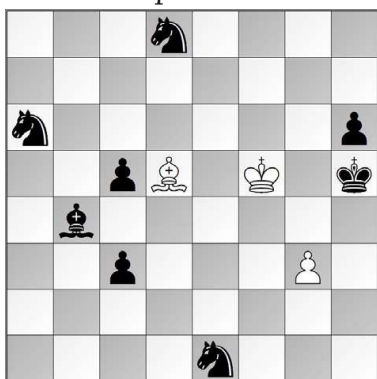

Ze lieten de stelling op zich inwerken. ‘Klopt dit nog?’, vroeg Frans weer aan Jaap die als antwoord alleen maar glom.

“Zwart staat drie paarden voor en wit dreigt niente nada”

‘Ik zie het niet hoor’, merkte Eric onkarakteristiek op, ‘dit gaat mij boven mijn pet. Zwart staat drie paarden voor en wit dreigt niente nada.’ Zijn aandacht verslapte en hij bestelde nog een bier. ‘En nu komt de gekste zet’, zei Jaap. ‘Veel keus is er niet’, vond Bart.

8.Ld5 verscheen op het bord.

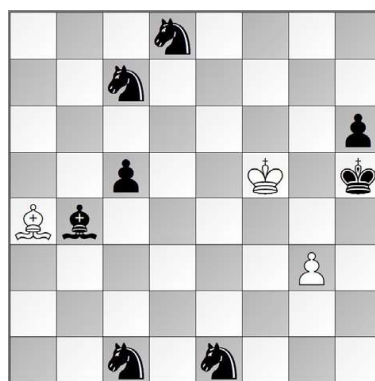
Er hangt vaag Lc4 en Le2 in de lucht. Dat duurt nog twee zetten en zwart heeft drie paarden om daar iets tegen te doen. Ze zochten naar een simpele weerlegging, maar kwamen er niet uit. En ook een dame op c1 stopt het niet. ‘Ambachtelijk’, merkte Bart op. Jaap voerde toch c2 uit. ‘Ik word helemaal gek’, zei Frans. ‘Er komt nog een knol! Kwieoe!’

8...c2 9.Lc4 c1P

en Le2 is toch verhinderd.

Van Bart kwam nu een hinnikend geluid. Hij kwakte **10.Lb5** op het bord. Eric deed **10...Pc7** vanwege het mat met Le8, waarbij Jaap opmerkte dat Pc6 het mat een zet uitstelt.

11.La4 was weer van Bart.

Zwart kan er twee keer een paard tussen zetten, maar mat loopt hij met zijn vier paarden meer.

Frans maakte oerwoudgeluiden en riep spontaan ‘Wakki, wakki.’ Bart krabde zijn voorhoofd à la Stan Laurel. Zelfs Eric was even onder de indruk, maar herpakte zich snel, ‘Toch heb ik hem wel ’s eerder gezien. In een Schachwoche of zo. Partijtje van Gufeld.’

En Jaap, die lachte tevreden. Deze deed het altijd heel erg goed.

[Enige gelijkenis met bestaande personen berust op toeval]

Sluittingstijd in 't Ledig Erf

Frans Konings

“Frans, je rekening in het Roodboek loopt behoorlijk op! 420 gulden al..je weet dat 500 de max is he?”

“Jaja Keesjan, schrijf toch maar weer op...jongens, gaan we nog door?”

Pandje? België? Carafon?”

“Japiejo, jij nog mee naar 't Pandje?”

“Nou Frans vooruit dan maar.... trouwens, die partij van jou vanavond tegen Jacobs was wel erg slecht. D5?? In die stelling?? Hoe kom je erbij? 't word tijd dat je Kmoch gaat lezen.

Ergste is nog dat die Jacobs vervolgens heel de avond weer op z'n praatstoel zit, wat een analyse zeg!”

“Jaja Jaap, ik weet 't jongen, ik weet 't...”

“Dirk Minne, jij ook nog mee? Fijn... Dat wordt weer eenrichtingsverkeer!

Fliert? Jij?”

“Nee, Frans. Ik moet werken morgen. Dat weet je toch?”

“Aber ja, natuurlijk.... Die toep-schuld betaal ik volgende week OK?”

“Kees? Nee, ook werken wsl.

“Bert, jij?”

“Nou vooruit, eventjes dan.”

“Is Jacob al naar boven btw? Het zat 'em niet mee vanavond, hoop rijks-daalders down the drain”

“Inderdaad, ik geef zo wel een rondje in 't Pandje, Frans”

“Dank je Bert”

“Bartje! Jij ook mee? Gezellig jongen!”
“Ach ja, ben er toch”

“Nou 't ochtendgloren kriekt al zeg.... die Cor Netto, daar valt niet mee te sollen trouwens, die Corpsballen verlieten het pand zonder dat de deur is open geweest!”

“Gvd! Fiets gejat!” “Serieus Bart? Amai, dat wordt lopen naar Houten”.

“Hallo!, Hallo!...Fiets kopen?

Fiets kopen?” “Ja, hoeveel makker? Wat?? 10 gulden?? Ik geef je 5 voor dit barrel, geen cent meer”

“Nou Bartje, dat was dan minder tactisch van je, toch lopen”

“Kan ik niet blijven maffen Frans?”
“Tuurlijk jongen, geen probleem.”

Verliezen met Jan

Jan van Eck, PKB dec '94

De club werd sterker en sterker, waardoor de modale clubschaker steeds meer nullen moest incasseren. Gelukkig was clubfilosoof Jan van Eck bereid zijn licht daarop te laten schijnen. Volgens Jan zijn er drie mogelijkheden.

1. Verliezen, het is zo erg nog niet

Soms heb je ook een beetje gewonnen. Omdat je de ander het puntje gunt. Het was zo'n leuke pot. De tegenstander is een straatlengte sterker en je hield het lang vol. Je bent eindelijk goed uit die lastige opening gekomen, Je vlag valt... tja. Hoe voelt dat? Heb ik nog nooit meegemaakt. Het lijkt me ook niet echt verliezen.

2. Soms is het wel erg

Je hebt een hekel aan je opponent. Het was een rotpot. De straatlange tegenstander is in een veegbui. Je wordt gepakt, al in je favoriete opening. Hij heeft nog 2 minuten na de 7e zet en wint alsnog.

3. Het maakt niet uit

Je geeft op als het nodig is, feliciteert de winnaar en gaat samen de partij analyseren. Het gaat om de schoonheid van het spel. Natuurlijk is winst wel leuk, maar het is niet het einde van de wereld om te verliezen. Integendeel: dat zijn vaak de leerzaamste partijen. "Wil jij nog wat drinken?" "Ja hoor, neem dan gelijk wat nootjes mee."

Waanzinnig!

De stukken door de zaal! Emotie?, moet er uit! Weken niet praten met die luis van een tegenstander. In verloren stelling (naar huis) dan kan hij wachten tot je vlag valt. Je vindt het vervelend om te verliezen.

Waarom zie ik dan niks? Weken later laat een ieder zijn prachtige winstpartijen in het clubblad zien.

"Gelukkig zijn er bij SV Paul Keres ook mensen die hun teleurstelling durven te ventileren"

Maar waar zijn die verliezende potten? Worden die, 's nachts thuisgekomen, in duizenden snippertjes verscheurd? Worden die potten eerst verloren en daarna kwijt-gemaakt? Ik snap al weinig van schaken, maar schakers... (Karpov vind ik erg op Elco Brinkman lijken). Gelukkig zijn er bij sv Paul Keres ook mensen die hun teleurstelling durven te ventileren. Bij hun geen opgekropte frustraties. Maar woede, bottigheid of puur verdriet.

Ik begrijp dat dit voor de gewone schaker, emotioneel gestoord als hij is, nog niet is weggelegd.

Daarom 3 tips

1. Niet feliciteren, je kan wel een hand geven, maar grombel dan binnensmonds iets heel anders.
2. Niet analyseren als je geen zin hebt dezelfde pot nog eens te verliezen. Als je dat te lang doet, valt je koning 's nachts in bed nog.
3. Aan de zuup!

Interne

Bart Karstens, PKB mei '00

Rond 1999 duikt een sterke speler bij Paul Keres op die de komende decennia de toon zet. Zijn eerste wapenfeit is gedocumenteerd. Het zou niet zijn laatste kampioenschap zijn en in de volgende hoofdstukken komen we hem nog vaak tegen.

[...] Wie er kampioen zou worden was al een tijdje duidelijk toen Mark Smits afhaakte en Bart Karstens zijn enorme inhaalreeks gestaakt zag door o.a. een nederlaag tegen de nieuwe kampioen en een nederlaag tegen mederedactie-lid Schipper die tekende voor een 6 uit 6 eindsprint, helaas te laat ingezet. Wie is nu de nieuwe kampioen? Het is een jongen die eigenlijk s.c. Utrechter is.

Een jongen die anderhalf jaar lang elke avond de Keresianen bespioneerde heeft zonder echt mee te doen aan de interne. Een jongen die ons zo'n gezellige club vond dat hij dat wel ging doen. Laten we hem Wemmers noemen, Xander Aeneas. Proficiat! De redactie spreekt de hoop uit dat je volgend jaar gewoon je titel verdedigt wat de afgelopen drie jaar (vd Tuuk, Floor en de Beer) niet het geval was.

De nog jonge meester Xander Wemmers (foto Cili Kocsis)

Mopperhoekje

Jaap van der Tuuk, PKB feb '06

Een fraai stel grote namen, waarbij er eentje ontbreekt: Frans Konings werd twee keer kampioen in De Sjuut, maar verhuisde een aantal jaar later naar het Tilburgse. Recordkampioen Jaap van der Tuuk beklaagt zich erover op verzoek van Jeroen van Meerwijk.

Jeroen vroeg me nog eens te mopperen.

De omkoopprijs is ditmaal minder spectaculair: één gebrande CD: 29e symfonie van W.A. Mozart (onthoud die naam). Amsterdams Barok Orkest o.l.v. Ton Koopman. Tot mijn vreugde waren daar de 33e en de schitterende, dramatische 25e symfonie aan toegevoegd. Volgende keer toonsoort vermelden, Jeroen! [Resp. A-majeur, B-mineur en G-mineur; en gesponsord door Delta Lloyd, JvM]

Valt er dan eigenlijk te mopperen?

Jawel!

Franske gaat ons verlaten. Hij verwisselt het Sticht voor Tilburg. Ik snap dat wel. eens bereik je een leeftijd waarop je de ernst des levens gaat inzien. Dan is er geen beter plek dan het Roomsche zuiden, waar men, zoals bekend, zelden lacht, nooit eens op café gaat of een goeie pot bier lust. Men baart er vele, vele ernstige kinderen die later in Utrecht gaan studeren.

“Frans ligt pas definitief tussen de plankjes, als je zijn laatste been er af zaagt en dan moet je nog oppassen voor zijn grote teen”

In PKB2 heeft men kunnen lezen welk een mooi afscheidscadeau ik van Frans heb gekregen. Omdat de glossen bij deze partij

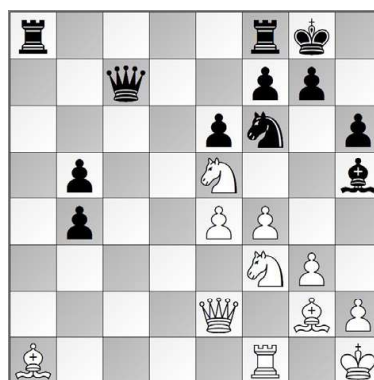
me nogal bezijden de waarheid lijken, doen we het nog eens dikjes over. Frans en ik hebben helaas niet kunnen analyseren omdat de daartoe bestemde ruimte geheel werd ingenomen door het snelschaak-geteisem (ik noem geen namen, omdat het hier o.a. de schaakhooligan Eric Jacobs betreft).

Bij nadere navraag bleken Frans en ik het eens te zijn: zwart heeft iets fout gedaan in de opening en kan een sterke koningsaanval verwachten. Als-ie niets doet.

En dat is niet des Konings, hij voelt als geen ander de crisis in een partij aan. Frans ligt pas definitief tussen de plankjes, als je zijn laatste been er af zaagt en dan moet je nog oppassen voor zijn grote teen.

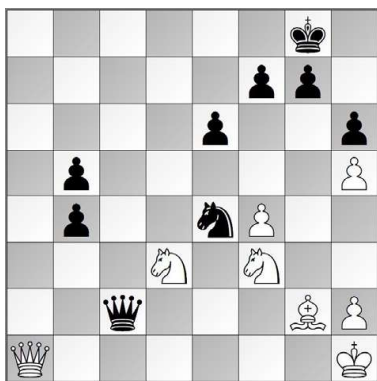
Nu ken ik Frans ondertussen wel zo'n beetje, dus zijn pseudo-offer op de damevleugel kwam niet echt als een verrassing. Zijn volgende offer echter wel!

Diagram, maestro!

Interessante stelling. Wit staat naar mijn mening zeer goed met die moordenaar op a1. Er volgt:

23.Db2! Ontpenning en batterij. Dreigt **24.g4**. Zou je zeggen. **23...Ta4??!** Niks hoor! zegt Frans **24.g4 Tfa8!?** Gaat natuurlijk vrolijk verder **25.gxh5 Ta2 26.Dd4 Dc2 27.Tg1** kijkt naar g7! **27...Pxe4 28.Pd3?! 28.Pg4!?** **28...Txa1!?** **29.Txa1!?** Het is duidelijk: wit gelooft er allemaal niets van. Na **29.Lf1!** en **30.Dxe4** heeft zwart het zwaar **29...Txa1+ 30.Dxa1**

Weer een interessante stelling. Gaat zwart het redden?

Frans in de denktank. Dat grote hoofd naar voren. De handen kuipvormig onder de oren, de duimen naar achteren. Ik ging ontspannen (op z'n Spassky's, rechter- over linkerbeen geslagen, hand verveeld onder de kin) doen of ik meedacht. Die Jaap had het natuurlijk allemaal allang gezien. Slaan op d3, dan doe ik **Da8+, Dxe4, Pg5+ en Lxe4** en gordijn. Hier viel vast mijn hoofd van mijn hand. 'Van der Tuuk, oetlul, na **Lxe4 f5** win je natuurlijk nooit met twee verkeerde randpionnen'. Vervolgens: dat win je vooral niet, kruikenzeiker, omdat je het achter elkaar verliest! Vergelijk die twee homo's op de h-lijn eens met dat duo op de b-lijn dat zich in vrolijke polonaise op b1 verwandelt. Andere volgorde? **Da8+** en **Pg5+**, nee dan komt **Pxg5. Pg5** meteen? Dat is nog wel wat na **Pxg5 fxg5**. Maar zwart speelt **Pf2+** en **hgx5**.

Hier was ik weer met beide benen op de grond. Terwijl ik nog koortsachtig **Pe5** zat te bekijken, kwam Frans met een sublieme oplossing van het stellingsprobleem. Hij gaf het op!!!

Technisch was de verklaring dat Frans niet gezien had dat hij na **31.Da8+ Kh7 32.Pg5+** gewoon **Pxg5** kan doen. Psychologisch denk ik dat hij er eigenlijk net als ik al een hele tijd niet meer in geloofde. Drank-technisch valt er over deze partij ook nog aardig wat te vertellen. Laat ik het erbij laten te melden dat men beide combattanten de volgende ronde de gehele avond aan een laf sapje kon zien lurken.

Prijsuitreiking HSM met Jaap, Dirk en Frans in 2006 (foto PKB)

Naschrift

Natuurlijk heb ik nog geprobeerd Frans eeuwige roem te verschaffen door aan te tonen dat hij in gewonnen stelling heeft opgegeven. Ik ben overigens van mening dat degene die zo'n partij wint in de leerboeken tot n.n. moet worden gedegradeerd. Nu is het vaak andersom. Mijn hoofdvariant luidt **31.Pe5 Pf2+ 32.Kg1 De3 33.Kf1 Ph3!** (**33...Dxf4 34.Lf3! Ph3 35.Da8+ Kh7 36.Pd7!**) **34.Lxh3 Dxh3+ 35.Kf2! Dxh2+ 36.Ke3 Dxh5 37.Da8+ Kh7 38.Pd7!** met remise in grote benauwenis, denk ik. Alaaf, Frans!